

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 października 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Wiesław Kozielowicz (przewodniczący,
sprawozdawca)

SSN Barbara Skoczowska

Ławnik SN Robert Burek

Protokolant starszy inspektor sądowy Marta Brzezińska

przy udziale sędziego D. J. - Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego dla Sądu Okręgowego w P.

w sprawie **X. Y. – sędziego Sądu Rejonowego w Ś. w stanie spoczynku**

obwinionego o popełnienie siedemnastu przewinień dyscyplinarnych z art. 107 § 1 pkt 1 i 5 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych – powoływanej dalej jako: u.s.p.

na rozprawie w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej w dniu 24 października 2025 r., po rozpoznaniu odwołań: X. Y. - sędziego Sądu Rejonowego w Ś. w stanie spoczynku oraz Krajowej Rady Sądownictwa, od wyroku Sądu Dyscyplinarnego przy Sądzie Apelacyjnym w P. z dnia 21 marca 2025 r., sygn. akt [...]

orzeka:

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że w miejsce wymierzonej w pkt 16 wyroku, dyscyplinarnej kary łącznej za orzeczone w punktach 1-15 kary jednostkowe, wymierza obwinionemu X. Y. łączną karę dyscyplinarną obniżenia uposażenia o 30% na okres dwóch lat;

- II. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;
- III. kosztami postępowania odwoławczego obciąża Skarb Państwa.

Robert Burek Wiesław Kozielowicz Barbara Skoczowska

UZASADNIENIE

We wniosku z dnia 26 maja 2022 r., o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej, skierowanym do Sądu Dyscyplinarnego przy Sądzie Apelacyjnym w P., Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego dla okręgu Sądu Okręgowego w P. zarzucił X. Y. - sędziemu Sądu Rejonowego w Ś. w stanie spoczynku, że:

1.w okresie od 18 września 2020 r. do dnia 11 marca 2022 r., orzekając w Sądzie Rejonowym w Ś., dopuścił się oczywistej i rażącej obrazy prawa - art. 45 ust. 1 Konstytucji RP i art. 6 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności - przez to, że wbrew wynikającemu z powołanych przepisów obowiązкови rozpoznania spraw bez nieuzasadnionej zwłoki, nie podejmując czynności lub podejmując je z nieuzasadnioną zwłoką, doprowadził do przewlekłości postępowania w sprawie [...], co skutkowało stwierdzoną przez Sąd Okręgowy w P. przewlekłością postępowania i koniecznością wypłaty z tego tytułu stronie tego postępowania przez Skarb Państwu kwoty 2.000 złotych, uchybiając tym godności urzędu, to jest popełnienia przewinienia służbowego określonego w art. 107 § 1 pkt 1 i 5 u.s.p.;

2.w okresie od 3 lutego 2020 r. do dnia 9 marca 2022 r., orzekając w Sądzie Rejonowym w Ś., dopuścił się oczywistej i rażącej obrazy prawa - art. 45 ust. 1 Konstytucji RP i art. 6 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności - przez to, że wbrew wynikającemu z powołanych przepisów obowiązкови rozpoznania spraw bez nieuzasadnionej zwłoki, nie podejmując czynności lub podejmując je z nieuzasadnioną zwłoką, doprowadził do przewlekłości postępowania w sprawie [...], co skutkowało stwierdzoną przez Sąd Okręgowy w P. przewlekłością postępowania i koniecznością wypłaty z tego tytułu stronie tego postępowania przez Skarb Państwa kwoty 2.000 złotych, uchybiając tym godności urzędu, to jest popełnienia przewinienia służbowego określonego w art. 107 § 1 pkt 1 i 5 u.s.p.;

3.w okresie od 29 kwietnia 2021 r. do dnia 4 marca 2022 r., orzekając w Sądzie Rejonowym w Ś., dopuścił się oczywistej i rażącej obrazy prawa - art. 45 ust. 1 Konstytucji RP i art. 6 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności - przez to, że wbrew wynikającemu z powołanych przepisów obowiązкови rozpoznania spraw bez nieuzasadnionej zwłoki, nie podejmując czynności lub podejmując je z nieuzasadnioną zwłoką, doprowadził do przewlekłości postępowania w sprawie [...], co skutkowało stwierdzoną przez Sąd Okręgowy w P. przewlekłością postępowania i koniecznością wypłaty z tego tytułu stronie tego postępowania przez Skarb Państwa kwoty 2.000 złotych, uchybiając tym godności urzędu, to jest popełnienia przewinienia służbowego określonego w art. 107 § 1 pkt 1 i 5 u.s.p.;

4.w okresie od 30 kwietnia 2019 r. do dnia 18 lutego 2022 r., orzekając w Sądzie Rejonowym w Ś., dopuścił się oczywistej i rażącej obrazy prawa - art. 45 ust. 1 Konstytucji RP i art. 6 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności - przez to, że wbrew wynikającemu z powołanych przepisów obowiązкови rozpoznania spraw bez nieuzasadnionej zwłoki, nie podejmując czynności lub podejmując je z nieuzasadnioną zwłoką, doprowadził do przewlekłości postępowania w sprawie [...], co skutkowało stwierdzoną przez Sąd Okręgowy w P. przewlekłością postępowania i koniecznością wypłaty z tego tytułu stronie tego postępowania przez Skarb Państwa kwoty 2.000 złotych, uchybiając tym godności urzędu, to jest popełnienia przewinienia służbowego określonego w art. 107 § 1 pkt 1 i 5 u.s.p.;

5.w okresie od 27 sierpnia 2018 r. do dnia 14 stycznia 2022 r., orzekając w Sądzie Rejonowym w Ś., dopuścił się oczywistej i rażącej obrazy prawa - art. 45 ust. 1 Konstytucji RP i art. 6 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności - przez to, że wbrew wynikającemu z powołanych przepisów obowiązкови rozpoznania spraw bez nieuzasadnionej zwłoki, nie podejmując czynności lub podejmując je z nieuzasadnioną zwłoką, doprowadził do przewlekłości postępowania w sprawie [...], co skutkowało stwierdzoną przez Sąd Okręgowy w P. przewlekłością postępowania i koniecznością wypłaty z tego tytułu stronie tego postępowania przez Skarb Państwa kwoty 2.000 złotych, uchybiając tym godności urzędu, to jest popełnienia przewinienia służbowego określonego w art. 107 § 1 pkt. 1 i 5 u.s.p.;

6.w okresie od 26 października 2020 r. do dnia 21 września 2021 r., orzekając w Sądzie Rejonowym w Ś., dopuścił się oczywistej i rażącej obrazy prawu art. 45 ust.

1 Konstytucji RP i art. 6 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności - przez to, że wbrew wynikającemu z powołanych przepisów obowiązкови rozpoznania spraw bez nieuzasadnionej zwłoki, nie podejmując czynności lub podejmując je z nieuzasadnioną zwłoką, doprowadził do przewlekłości postępowania w sprawie [...], co skutkowało stwierdzoną przez Sąd Okręgowy w P. przewlekłością postępowania i koniecznością wypłaty z tego tytułu stronie tego postępowania przez Skarb Państwa kwoty 2.000 złotych, uchybiając tym godności urzędu, to jest popełnienia przewinienia służbowego określonego w art. 107 § 1 pkt 1 i 5 u.s.p.;

7.w okresie od 2015 r. do dnia 13 września 2021 r., orzekając w Sądzie Rejonowym w Ś., dopuścił się oczywistej i rażącej obrazy prawa - art. 45 ust. 1 Konstytucji RP i art. 6 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności - przez to, że wbrew wynikającemu z powołanych przepisów obowiązкови rozpoznania spraw bez nieuzasadnionej zwłoki, nie podejmując czynności lub podejmując je z nieuzasadnioną zwłoką, doprowadził do przewlekłości postępowania w [...], co skutkowało stwierdzoną przez Sąd Okręgowy w P. przewlekłością postępowania i koniecznością wypłaty z tego tytułu stronie tego postępowania przez Skarb Państwa kwoty 4.000 złotych, uchybiając tym godności urzędu, to jest popełnienia przewinienia służbowego określonego w art. 107 § 1 pkt 1 i 5 u.s.p.;

8.w okresie od 29 stycznia 2018 r. do dnia 28 maja 2021 r., orzekając w Sądzie Rejonowym w Ś., dopuścił się oczywistej i rażącej obrazy prawa - art. 45 ust. 1 Konstytucji RP i art. 6 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności - przez to, że wbrew wynikającemu z powołanych przepisów obowiązкови rozpoznania spraw bez nieuzasadnionej zwłoki, nie podejmując czynności lub podejmując je z nieuzasadnioną zwłoką, doprowadził do przewlekłości postępowania w sprawie [...], co skutkowało stwierdzoną przez Sąd Okręgowy w P. przewlekłością postępowania i koniecznością wypłaty z tego tytułu stronie tego postępowania przez Skarb Państwa kwoty 4.000 złotych, uchybiając tym godności urzędu, to jest popełnienia przewinienia służbowego określonego w art. 107 § 1 pkt 1 i 5 u.s.p.;

9.w okresie od marca 2019 r. do dnia 13 kwietnia 2021 r., orzekając w Sądzie Rejonowym w Ś., dopuścił się oczywistej i rażącej obrazy prawa - art. 45 ust. 1 Konstytucji RP i art. 6 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności - przez to, że wbrew wynikającemu z powołanych przepisów obowiązкови

rozpoznania spraw bez nieuzasadnionej zwłoki, nie podejmując czynności lub podejmując je z nieuzasadnioną zwłoką, doprowadził do przewlekłości postępowania w sprawie [...], co skutkowało stwierdzoną przez Sąd Okręgowy w P. przewlekłością postępowania i koniecznością wypłaty z tego tytułu stronie tego postępowania przez Skarb Państwa kwoty 2.000 złotych, uchybiając tym godności urzędu, to jest popełnienia przewinienia służbowego określonego w art. 107 § 1 pkt 1 i 5 u.s.p.;

10.w okresie od 14 listopada 2019 r. do dnia 19 lutego 2021 r., orzekając w Sądzie Rejonowym w Ś., dopuścił się oczywistej i rażącej obrazę prawa - art. 45 ust. 1 Konstytucji RP i art. 6 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności - przez to, że wbrew wynikającemu z powołanych przepisów obowiązкови rozpoznania spraw bez nieuzasadnionej zwłoki, nie podejmując czynności lub podejmując je z nieuzasadnioną zwłoką, doprowadził do przewlekłości postępowania w sprawie [...], co skutkowało stwierdzoną przez Sąd Okręgowy w P. przewlekłością postępowania i koniecznością wypłaty z tego tytułu stronie tego postępowania przez Skarb Państwa kwoty 2.000 złotych, uchybiając tym godności urzędu, to jest popełnienia przewinienia służbowego określonego w art. 107 § 1 pkt. 1 i 5 u.s.p.;

11.w okresie od 16 stycznia 2020 r. do dnia 8 stycznia 2021 r., orzekając w Sądzie Rejonowym w Ś., dopuścił się oczywistej i rażącej obrazę prawa - art. 45 ust. 1 Konstytucji RP i art. 6 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności - przez to, że wbrew wynikającemu z powołanych przepisów obowiązкови rozpoznania spraw bez nieuzasadnionej zwłoki, nie podejmując czynności lub podejmując je z nieuzasadnioną zwłoką, doprowadził do przewlekłości postępowania w sprawie [...], co skutkowało stwierdzoną przez Sąd Okręgowy w P. przewlekłością postępowania i koniecznością wypłaty z tego tytułu stronie tego postępowania przez Skarb Państwa kwoty 2.000 złotych, uchybiając tym godności urzędu, to jest popełnienia przewinienia służbowego określonego w art. 107 § 1 pkt 1 i 5 u.s.p.;

12.w okresie od 22 listopada 2016 r. do dnia 30 marca 2021 r., orzekając w Sądzie Rejonowym w Ś., dopuścił się oczywistej i rażącej obrazę prawa - art. 45 ust. 1 Konstytucji RP i art. 6 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności - przez to, że wbrew wynikającemu z powołanych przepisów obowiązкови rozpoznania spraw bez nieuzasadnionej zwłoki, nie podejmując czynności lub podejmując je z nieuzasadnioną zwłoką, doprowadził do przewlekłości postępowania

w sprawie [...], co skutkowało stwierdzoną przez Sąd Okręgowy w P. przewlekłością postępowania i koniecznością wypłaty z tego tytułu stronie tego postępowania przez Skarb Państwa kwoty 3.000 złotych, uchybiając tym godności urzędu, to jest popełnienia przewinienia służbowego określonego w art. 107 § 1 pkt 1 i 5 u.s.p.;

13.w okresie od 4 maja 2020 r. do dnia 29 lipca 2021 r. orzekając w Sądzie Rejonowym w Ś., dopuścił się oczywistej i rażącej obrazy prawa - art. 45 ust. 1 Konstytucji RP i art. 6 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności - przez to, że wbrew wynikającemu z powołanych przepisów obowiązкови rozpoznania spraw bez nieuzasadnionej zwłoki, nie podejmując czynności lub podejmując je z nieuzasadnioną zwłoką, doprowadził do przewlekłości postępowania w sprawie [...], co skutkowało stwierdzoną przez Sąd Okręgowy w P. przewlekłością postępowania i koniecznością wypłaty z tego tytułu stronie tego postępowania przez Skarb Państwa kwoty 2.000 złotych, uchybiając tym godności urzędu, to jest popełnienia przewinienia służbowego określonego w art. 107 § 1 pkt 1 i 5 u.s.p.;

14.w okresie od 3 września 2018 r. do dnia 11 marca 2022 r., orzekając w Sądzie Rejonowym w Ś., dopuścił się oczywistej i rażącej obrazy prawa - art. 45 ust. 1 Konstytucji RP i art. 6 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności - przez to, że wbrew wynikającemu z powołanych przepisów obowiązкови rozpoznania spraw bez nieuzasadnionej zwłoki, nie podejmując czynności lub podejmując je z nieuzasadnioną zwłoką, doprowadził do przewlekłości postępowania w sprawie [...], co skutkowało stwierdzoną przez Sąd Okręgowy w P. przewlekłością postępowania i koniecznością wypłaty z tego tytułu stronie tego postępowania przez Skarb Państwa kwoty 2.500 złotych, uchybiając tym godności urzędu, to jest popełnienia przewinienia służbowego określonego w art. 107 § 1 pkt 1 i 5 u.s.p.;

15.w okresie od 16 listopada 2015 r. do dnia 11 marca 2022 r., orzekając w Sądzie Rejonowym w Ś., dopuścił się oczywistej i rażącej obrazy prawa - art. 45 ust. 1 Konstytucji RP i art. 6 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności - przez to, że wbrew wynikającemu z powołanych przepisów obowiązкови rozpoznania spraw bez nieuzasadnionej zwłoki, nie podejmując czynności lub podejmując je z nieuzasadnioną zwłoką, doprowadził do przewlekłości postępowania w sprawie [...], co skutkowało stwierdzoną przez Sąd Okręgowy w P. przewlekłością postępowania i koniecznością wypłaty z tego tytułu stronie tego postępowania przez

Skarb Państwa kwoty 3.500 złotych, uchybiając tym godności urzędu, to jest popełnienia przewinienia służbowego określonego w art. 107 § 1 pkt 1 i 5 u.s.p.;

16.w okresie od 7 września 2020 r. do dnia 14 marca 2022 r., orzekając w Sądzie Rejonowym w Ś., dopuścił się oczywistej i rażącej obrazy prawa - art. 45 ust. 1 Konstytucji RP i art. 6 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności - przez to, że wbrew wynikającemu z powołanych przepisów obowiązкови rozpoznania spraw bez nieuzasadnionej zwłoki, nie podejmując czynności lub podejmując je z nieuzasadnioną zwłoką, doprowadził do przewlekłości postępowania w sprawie [...], co skutkowało stwierdzoną przez Sąd Okręgowy w P. przewlekłością postępowania i koniecznością wypłaty z tego tytułu stronie tego postępowania przez Skarb Państwa kwoty 4.500 złotych, uchybiając tym godności urzędu, to jest popełnienia przewinienia służbowego określonego w art. 107 § 1 pkt 1 i 5 u.s.p.;

17.w okresie od 27 października 2020 r. do dnia 15 marca 2022 r., orzekając w Sądzie Rejonowym w Ś., dopuścił się oczywistej i rażącej obrazy prawa - art. 45 ust. 1 Konstytucji RP i art. 6 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności - przez to, że wbrew wynikającemu z powołanych przepisów obowiązкови rozpoznania spraw bez nieuzasadnionej zwłoki, nie podejmując czynności lub podejmując je z nieuzasadnioną zwłoką, doprowadził do przewlekłości postępowania w sprawie [...], co skutkowało stwierdzoną przez Sąd Okręgowy w P. przewlekłością postępowania i koniecznością wypłaty z tego tytułu stronie tego postępowania przez Skarb Państwa kwoty 2.000 złotych, uchybiając tym godności urzędu, to jest popełnienia przewinienia służbowego określonego w art. 107 § 1 pkt 1 i 5 u.s.p. (k. 6 - 9v akt [...]),

Sąd Dyscyplinarny przy Sądzie Apelacyjnym w P. wyrokiem z dnia 21 marca 2025 r., sygn. akt [...]:

1. obwinionego X. Y. - sędziego Sądu Rejonowego w Ś. w stanie spoczynku uznał za winnego popełnienia przewinień dyscyplinarnych z art. 107 § 1 pkt 1 i 5 u.s.p. zarzucanych w punktach 6, 9 i 10 części wstępnej wyroku i za każde przewinienie wymierzył mu na podstawie art. 104 § 3 pkt 2a u.s.p. karę obniżenia uposażenia o 10 % (dziesięć procent), na okres jednego roku;
2. obwinionego X. Y. - sędziego Sądu Rejonowego w Ś. w stanie spoczynku uznał za winnego popełnienia przewinienia dyscyplinarnego z art. 107 § 1 pkt

- 1 i 5 u.s.p. zarzucanego w punkcie 1 części wstępnej wyroku z tą zmianą, że dopuścił się go w okresach: od 18 września 2020 r. do 21 czerwca 2021 r. i od 18 stycznia 2022 r. do 19 maja 2022 r. i za to na podstawie art. 104 § 3 pkt 2a u.s.p. wymierzył mu karę obniżenia uposażenia o 10 % (dziesięć procent), na okres jednego roku;
3. obwinionego X. Y. - sędziego Sądu Rejonowego w Ś. w stanie spoczynku uznał za winnego popełnienia przewinienia dyscyplinarnego z art. 107 § 1 pkt 1 i 5 u.s.p. zarzucanego w punkcie 2 części wstępnej wyroku z tą zmianą, że dopuścił się go w okresach: od 3 lutego 2020 r. do 5 sierpnia 2020 r. i od 8 czerwca 2021 r. do 9 listopada 2021 r. i za to na podstawie art. 104 § 3 pkt 2a u.s.p. wymierzył mu karę obniżenia uposażenia o 10 % (dziesięć procent), na okres jednego roku;
4. obwinionego X. Y. - sędziego Sądu Rejonowego w Ś. w stanie spoczynku uznał za winnego popełnienia przewinienia dyscyplinarnego z art. 107 § 1 pkt 1 i 5 u.s.p. zarzucanego w punkcie 3 części wstępnej wyroku z tą zmianą, że dopuścił się go w okresie od 29 kwietnia 2021 r. do 21 stycznia 2022 r. i za to na podstawie art. 104 § 3 pkt 2a u.s.p. wymierzył mu karę obniżenia uposażenia o 10 % (dziesięć procent), na okres jednego roku;
5. obwinionego X. Y. - sędziego Sądu Rejonowego w Ś. w stanie spoczynku uznał za winnego popełnienia przewinienia dyscyplinarnego z art. 107 § 1 pkt 1 i 5 u.s.p. zarzucanego w punkcie 4 części wstępnej wyroku z tą zmianą, że dopuścił się go w okresach: od 30 kwietnia 2019 r. do sierpnia 2019 r. i od 17 czerwca 2020 r. do 17 stycznia 2022 r. i za to na podstawie art. 104 § 3 pkt 2a u.s.p. wymierzył mu karę obniżenia uposażenia o 10 % (dziesięć procent), na okres jednego roku;
6. obwinionego X. Y. - sędziego Sądu Rejonowego w Ś. w stanie spoczynku uznał za winnego popełnienia przewinienia dyscyplinarnego z art. 107 § 1 pkt 1 i 5 u.s.p. zarzucanego w punkcie 5 części wstępnej wyroku z tą zmianą, że dopuścił się go w okresach: od 27 sierpnia 2018 r. do 30 maja 2019 r. i od 17 marca 2020 r. do 15 grudnia 2021 r. i za to na podstawie art. 104 § 3 pkt 2a u.s.p. wymierzył mu karę obniżenia uposażenia o 10 % (dziesięć procent), na okres jednego roku;

7. obwinionego X. Y. - sędziego Sądu Rejonowego w Ś. w stanie spoczynku uznał za winnego popełnienia przewinienia dyscyplinarnego z art. 107 § 1 pkt 1 i 5 u.s.p. zarzucanego w punkcie 7 części wstępnej wyroku z tą zmianą, że dopuścił się go w okresie od maja 2020 r. do 10 lipca 2021 r. i za to na podstawie art. 104 § 3 pkt 2a u.s.p. wymierzył mu karę obniżenia uposażenia o 10 % (dziesięć procent), na okres jednego roku;
8. obwinionego X. Y. - sędziego Sądu Rejonowego w Ś. w stanie spoczynku uznał za winnego popełnienia przewinienia dyscyplinarnego z art. 107 § 1 pkt 1 i 5 u.s.p. zarzucanego w punkcie 8 części wstępnej wyroku z tą zmianą, że dopuścił się go w okresach: od 14 listopada 2019 r. do 10 kwietnia 2020 r. i od lipca 2018 r. do 28 maja 2021 r. i za to na podstawie art. 104 § 3 pkt 2a u.s.p. wymierzył mu karę obniżenia uposażenia o 10 % (dziesięć procent), na okres jednego roku;
9. obwinionego X. Y. - sędziego Sądu Rejonowego w Ś. w stanie spoczynku uznał za winnego popełnienia przewinienia dyscyplinarnego z art. 107 § 1 pkt 1 i 5 u.s.p. zarzucanego w punkcie 11 części wstępnej wyroku z tą zmianą, że dopuścił się go w okresie od 16 stycznia 2020 r. do 30 listopada 2020 r. i za to na podstawie art. 104 § 3 pkt 2a u.s.p. wymierzył mu karę obniżenia uposażenia o 10 % (dziesięć procent), na okres jednego roku;
10. obwinionego X. Y. - sędziego Sądu Rejonowego w Ś. w stanie spoczynku uznał za winnego popełnienia przewinienia dyscyplinarnego z art. 107 § 1 pkt 1 i 5 u.s.p. zarzucanego w punkcie 12 części wstępnej wyroku z tą zmianą, że dopuścił się go w okresie od 23 listopada 2016 r. do 26 lipca 2018 r. i za to na podstawie art. 104 § 3 pkt 2a u.s.p. wymierzył mu karę obniżenia uposażenia o 10 % (dziesięć procent), na okres jednego roku;
11. obwinionego X. Y. - sędziego Sądu Rejonowego w Ś. w stanie spoczynku uznał za winnego popełnienia przewinienia dyscyplinarnego z art. 107 § 1 pkt 1 i 5 u.s.p. zarzucanego w punkcie 13 części wstępnej wyroku z tą zmianą, że dopuścił się go w okresie od 4 maja 2020 r. do 9 kwietnia 2021 r. i za to na podstawie art. 104 § 3 pkt 2a u.s.p. wymierzył mu karę obniżenia uposażenia o 10 % (dziesięć procent), na okres jednego roku;

12. obwinionego X. Y. - sędziego Sądu Rejonowego w Ś. w stanie spoczynku uznał za winnego popełnienia przewinienia dyscyplinarnego z art. 107 § 1 pkt 1 i 5 u.s.p. zarzucanego w punkcie 14 części wstępnej wyroku z tą zmianą, że dopuścił się go w okresie od 10 lipca 2020 r. do 9 lutego 2022 r. i za to na podstawie art. 104 § 3 pkt 2a u.s.p. wymierzył mu karę obniżenia uposażenia o 10 % (dziesięć procent), na okres jednego roku;
13. obwinionego X. Y. - sędziego Sądu Rejonowego w Ś. w stanie spoczynku uznał za winnego popełnienia przewinienia dyscyplinarnego z art. 107 § 1 pkt 1 i 5 u.s.p. zarzucanego w punkcie 15 części wstępnej wyroku z tą zmianą, że dopuścił się go w okresach: od 16 listopada 2015 r. do 1 marca 2016 r. i od 20 marca 2017 r. do 6 października 2017 r. oraz od 30 stycznia 2021 r. do 11 marca 2022 r. i za to na podstawie art. 104 § 3 pkt 2a u.s.p. wymierzył mu karę obniżenia uposażenia o 10 % (dziesięć procent), na okres jednego roku;
14. obwinionego X. Y. - sędziego Sądu Rejonowego w Ś. w stanie spoczynku uznał za winnego popełnienia przewinienia dyscyplinarnego z art. 107 § 1 pkt 1 i 5 u.s.p. zarzucanego w punkcie 16 części wstępnej wyroku z tą zmianą, że dopuścił się go w okresie od 7 września 2020 r. do 5 stycznia 2022 r. i za to na podstawie art. 104 § 3 pkt 2a u.s.p. wymierzył mu karę obniżenia uposażenia o 10 % (dziesięć procent), na okres jednego roku;
15. obwinionego X. Y. - sędziego Sądu Rejonowego w Ś. w stanie spoczynku uznał za winnego popełnienia przewinienia dyscyplinarnego z art. 107 § 1 pkt 1 i 5 u.s.p. zarzucanego w punkcie 17 części wstępnej wyroku z tą zmianą, że dopuścił się go w okresie od 27 października 2020 r. do 11 stycznia 2022 r. i za to na podstawie art. 104 § 3 pkt 2a u.s.p. wymierzył mu karę obniżenia uposażenia o 10 % (dziesięć procent), na okres jednego roku;
16. na podstawie art. 133a § 1 u.s.p. w zw. z art. 104 § 3 u.s.p. połączył orzeczone w punktach 1-15 kary i wymierzył obwinionemu X. Y. karę łączną obniżenia uposażenia o 40 % (czterdzieści procent) na okres dwóch lat;
na podstawie art. 133 u.s.p. kosztami postępowania dyscyplinarnego obciążył Skarb Państwa (k. 494 - 497v akt o sygn. [...]).

Odwołania od powyższego wyroku zostały złożone przez obwinionego X. Y. – sędziego Sądu Rejonowego w Ś. w stanie spoczynku (k. 544 - 550 akt o sygn. [...]), oraz Krajową Radę Sądownictwa (k. 519 - 541 akt o sygn. [...]).

Obwiniony X. Y. – sędzia Sądu Rejonowego w Ś. w stanie spoczynku, w swoim odwołaniu **zarzucił**:

1. obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść orzeczenia, a w szczególności przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów, ponieważ w uzasadnieniu wyroku nie wyjaśniono jednoznacznie, dlaczego jednym dowodom dano wiarę a innym nie;
2. błąd w ustaleniach faktycznych, który miał wpływ na treść orzeczenia;
3. rażącą niewspółmierność kary;
4. pominięcie w orzeczeniu zaliczenia na poczet orzeczonej kary okresu zawieszenia i dokonanych wówczas potrąceń.

Podnosząc te zarzuty, **wniósł** o zmianę wyroku i uniewinnienie, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, względnie o zmianę wyroku i orzeczenie łagodniejszej kary dyscyplinarnej.

Krajowa Rada Sądownictwa zaskarżyła wyrok w całości na korzyść obwinionego sędziego i **zarzuciła**:

- na podstawie art. 128 u.s.p. w zw. z art. 438 pkt 2 k.p.k. obrazę przepisów postępowania, tj. art. 4 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k. polegającą na naruszeniu zasady obiektywizmu, przekroczeniu granic swobodnej oceny dowodów, co skutkowało błędną oceną zgromadzonych dowodów, przyjętych za podstawę orzeczenia, która jest konsekwencją naruszenia przez Sąd tych przepisów, albowiem okoliczności sprawy budzą wątpliwości;

a w przypadku nieuwzględnienia powyższego zarzutu wniosła o ewentualne rozpatrzenie wniosku o złagodzenie orzeczonej kary, zarzucając

- na podstawie art. 128 u.s.p. w zw. z art. 438 pkt 4 k.p.k., orzeczenie rażąco niewspółmiernej kary wymierzonej obwinionemu, której dolegliwość przekracza stopień winy obwinionego oraz nie uwzględnia właściwości i warunków osobistych sprawcy, tj. kary łącznej obniżenia uposażenia o 40% (czterdzieści procent) na okres dwóch lat, przekraczającej stopień szkodliwości przypisanego mu czynu, w stosunku do stopnia szkodliwości popełnionych deliktów dyscyplinarnych, będącego wynikiem

nieuwzględnienia w sposób właściwy wszystkich okoliczności mających wpływ na wymiar kar dyscyplinarnych, a w konsekwencji na wymiar łącznej kary dyscyplinarnej.

Podnosząc powyższe zarzuty, Krajowa Rada Sądownictwa **wniosła**, w przypadku uwzględnienia zarzutu z punktu 1- na podstawie art. 128 u.s.p. w zw. z art. 437 § 1 k.p.k. o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, a w przypadku nieuwzględnienia zarzutu z punktu 1 i uwzględnienia zarzutu z punktu 2 - na podstawie art. 128 u.s.p. w zw. z art. 437 § 1 k.p.k. o zmianę zaskarżonego wyroku i wymierzenie obwinionemu kary łagodniejszej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Oba odwołania zasługują na uwzględnienie w części w której podnoszą zarzut rażącej niewspółmierności orzeczonej łącznej kary dyscyplinarnej. Natomiast w pozostałym zakresie nie zasługują na uwzględnienie.

W obu odwołaniach zarzucono obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść orzeczenia. Krajowa Rada Sądownictwa wskazała na obrazę przepisów art. 4 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. oraz art. 410 k.p.k., poprzez naruszenie zasady obiektywizmu, przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, co skutkowało błędną oceną zgromadzonych dowodów, przyjętych za podstawę orzeczenia, która jest konsekwencją naruszenia przez sąd tych przepisów, albowiem według stanowiska Krajowej Rady Sądownictwa okoliczności sprawy budzą wątpliwości. Natomiast obwiniony X. Y. – sędzia Sądu Rejonowego w Ś. w stanie spoczynku, wskazał w sposób ogólny, że zasada swobodnej oceny dowodów została przekroczona, gdyż w uzasadnieniu wyroku nie wyjaśniono jednoznacznie, dlaczego jednym dowodom dano wiarę, a innym nie. Nadto obwiniony w odwołaniu zarzucił także błąd w ustaleniach faktycznych. Sąd Najwyższy, w realiach niniejszej sprawy, nie podzielił tych zarzutów. Zasada swobodnej oceny dowodów, ujęta w przepisie art. 7 k.p.k., stosowana jest także odpowiednio w postępowaniach dyscyplinarnych dotyczących sędziów (por. odesłanie z art. 128 u.s.p.). Elementami, które decydują o nie naruszeniu zasady swobodnej oceny dowodów są m.in.: ujawnienie w toku rozprawy głównej całokształtu okoliczności sprawy (art. 410 k.p.k.) zgodnie z regułami wskazanymi w art. 2 § 2 k.p.k.; rozważenie wszystkich okoliczności, przemawiających zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść oskarżonego (art. 4 k.p.k.);

argumentacja wyczerpująca i logiczna, z jednoczesnym uwzględnieniem wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, zawarta w uzasadnieniu orzeczenia (art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k.); (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 marca 2025 r., sygn. akt III KK 261/24, LEX nr 3837339). Sąd dyscyplinarny pierwszej instancji, wbrew poglądom Skarżących, miał w polu widzenia wszystkie zgromadzone w sprawie dowody i dokonał ich oceny w granicach zasady swobodnej oceny dowodów, jak również podał na jakich oparł się dowodach, czyniąc swoje ustalenia co do zakresu odpowiedzialności dyscyplinarnej obwinionego. Zaprezentowana przez Sąd Dyscyplinarny przy Sądzie Apelacyjnym w P. w pisemnych motywach rozstrzygnięcia argumentacja jest wyczerpująca, logiczna, a przy tym jest zgodna ze wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego.

Chybiony również był zarzut z odwołania obwinionego X. Y. - sędziego Sądu Rejonowego w Ś. w stanie spoczynku, dotyczący pominięcia w orzeczeniu zaliczenia na poczet kary okresu zawieszenia i dokonanych wówczas potrąceń. Bezspornym jest fakt, że Sąd Dyscyplinarny przy Sądzie Apelacyjnym w P. uchwałą z dnia 30 października 2023 r., wydaną w trybie art. 129 § 1 u.s.p., zawiesił w czynnościach służbowych X. Y. - sędziego Sądu Rejonowego w Ś., oraz na podstawie art. 129 § 3 u.s.p., obniżył mu wynagrodzenie o 40 % na czas trwania zawieszenia. Powyższa uchwała została utrzymana w mocy uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 14 czerwca 2024 r., sygn. akt I ZZ 1/24. Należy uznać, że brak wskazania w zaskarżonym wyroku zaliczenia na poczet orzeczonej wobec obwinionego kary, okresu zawieszenia i dokonanych wówczas potrąceń, jest poprawnym postąpieniem. Zgodnie z przepisem art. 129 § 4 u.s.p., jeżeli postępowanie dyscyplinarne zostało umorzone lub zakończyło się uniewinnieniem, dokonuje się wyrównania wszystkich składników wynagrodzenia albo uposażenia do pełnej wysokości. Powyższe oznacza, że w wypadku umorzenia postępowania dyscyplinarnego, względnie wydania przez sąd dyscyplinarny wyroku uniewinniającego, sędziemu wypłaca się zatrzymane wynagrodzenie. Powinno to nastąpić z chwilą uprawomocnienia się wspomnianych rozstrzygnięć. Wyrok skazujący, w którym odstąpiono od wymierzenia kary, względnie w którym umorzono postępowanie w zakresie jej wymierzenia, nie stanowi podstawy żądania zwrotu zatrzymanej części wynagrodzenia. Zwrotu dokonuje się z urzędu. Nie jest wymagany w tej kwestii wniosek ze strony sędziego (J. Sawiński

[w:] Prawo o ustroju sądów powszechnych. Komentarz, red. A. Górski, Warszawa 2013, art. 129). Trzeba przyjąć, że datą wymagalności roszczenia o zwrot zatrzymanej części wynagrodzenia jest data prawomocności umorzenia postępowania lub wyroku uniewinniającego, a więc gdy zwrot nastąpi później, odsetki należą się od tej daty (art. 481 § 1 k.c. w związku z art. 300 k.p.). Za wcześniejszy okres odsetki się nie należą, gdyż obniżenie wynagrodzenia wskutek uchwały o zawieszeniu w czynnościach oznacza, że w tej części wynagrodzenie nie było wymagalne. W przypadku innego sposobu zakończenia postępowania dyscyplinarnego zatrzymana część wynagrodzenia sędziego nie podlega wypłacie (por. J. Gudowski, T. Ereciński, J. Iwulski [w:] J. Gudowski, T. Ereciński, J. Iwulski, Komentarz do ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych [w:] Prawo o ustroju sądów powszechnych. Ustawa o Krajowej Radzie Sądownictwa. Komentarz, wyd. II, Warszawa 2009, art. 129). Mając na uwadze powyższe na zasadzie *a contrario* przyjąć należy, że brak jest podstaw prawnych zarówno do wypłaty zatrzymanej części wynagrodzenia sędziego, jak i zaliczenia na poczet orzeczonej wobec niego kary dyscyplinarnej dokonywanych podczas zawieszenia potrąceń, w sytuacji, gdy postępowanie dyscyplinarne zwięźczone zostało orzeczeniem skazującym. Obwiniony został uznany winnym popełnienia siedemnastu przewinień dyscyplinarnych, za które została mu wymierzona kara dyscyplinarna. Obniżenie wynagrodzenia w czasie zawieszenia sędziego w czynnościach służbowych spowodowane jest faktem, iż w tym okresie zawieszony sędzia nie wykonuje przecież zadań służbowych związanych z orzekaniem, innymi słowy „nie pracuje”. W świetle powyższego brak jest podstaw do odpowiedniego zastosowania unormowania art. 63 k.k.

Na uwzględnienie zasługiwały z kolei zarzuty z odwołań dotyczące rażącej niewspółmierności kary dyscyplinarnej wymierzonej obwinionemu. Krajowa Rada Sądownictwa podkreśliła, że kara dyscyplinarna wymierzona obwinionemu, aktualnie sędziemu w stanie spoczynku, przekracza stopień społecznej szkodliwości przypisanych mu przewinień dyscyplinarnych w stosunku do stopnia ich szkodliwości i nie uwzględnia w sposób właściwy wszystkich okoliczności mających wpływ na jej wymiar. Obwiniony zaistnienia przyczyny odwoławczej z art. 438 pkt 4 k.p.k. dopatruje się w błędnym uznaniu, że jest prawomocnie ukarany dyscyplinarnie, a

takie błędne ustalenie Sądu Dyscyplinarnego przy Sądzie Apelacyjnym w P. miało wpływ na wymiar kary.

Przypomnieć należy, że z orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka – powoływanego dalej jako: ETPCz, wynika, że organy dyscyplinarne nie muszą spełniać wszystkich wymagań, jakie są stawiane sądom, o ile ich rozstrzygnięcia poddaje się następczej faktycznej i prawnej kontroli organu mającego wszystkie cechy sądu (por. np. wyroki ETPCz z dnia 28 czerwca 1978 r., König przeciwko Niemcom, skarga nr 6232/73 i z dnia 29 kwietnia 1988 r. Belilos przeciwko Szwajcarii, skarga nr 10328/83). Ponadto, Komisja Europejska, w Sprawozdaniu na temat praworządności z 2024 r., sporządzonym w Brukseli w dniu 24 lipca 2024 r., stwierdziła m.in., że cyt. „Polska w zadowalającym stopniu osiągnęła dwa «nadrzędne kamienie milowe», dotyczące wzmocnienia istotnych aspektów niezależności polskiego sądownictwa, w wyniku reformy systemu odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów obowiązującego od czerwca 2022 r. do lutego 2024 r. W szczególności zlikwidowano Izbę Dyscyplinarną Sądu Najwyższego i zastąpiono ją niezależną i bezstronną izbą Sądu Najwyższego; zreformowano również system środków dyscyplinarnych i usunięto kontrowersyjne przewinienia dyscyplinarne; wszyscy sędziowie, których dotyczyły orzeczenia Izby Dyscyplinarnej, uzyskali prawo do odwołania się w ramach nowego systemu do nowej izby w jasno określonym terminie, a wszyscy sędziowie zawieszeni przez Izbę Dyscyplinarną zostali przywrócenii na stanowiska”.

Przyczyna odwoławcza z art. 438 pkt 4 k.p.k., oznacza ustalenie zaistnienia w sprawie znacznej dysproporcji, pomiędzy wymierzonymi jednostkowymi karami dyscyplinarnymi oraz dyscyplinarną karą łączną, a taką represją dyscyplinarną, która powinna być wymierzona, aby w odczuciu społecznym uznana została za sprawiedliwą. Samo pojęcie niewspółmierności kary dyscyplinarnej jest niezwykle ocenne, szczególnie z powodu niedookreśloności kryteriów owej „współmierności”. W orzecznictwie karnym dominuje pogląd, że taka rażąca niewspółmierność kary zachodzi wówczas, gdy na podstawie ujawnionych okoliczności, które powinny mieć zasadniczy wpływ na wymiar kary, można było przyjąć, iż zachodziłaby wyraźna różnica pomiędzy karą wymierzoną przez sąd pierwszej instancji a karą, jaką należałoby wymierzyć w instancji odwoławczej w następstwie prawidłowego

zastosowania w sprawie dyrektyw wymiaru kary przewidzianych w k.k. oraz zasad ukształtowanych przez orzecznictwo Sądu Najwyższego (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 września 1973 r., sygn. akt III KR 254/73, OSNPG 1974, z. 3 – 4, poz. 51). Słowo rażący oznacza: „rzucający się w oczy, dający się łatwo stwierdzić, wyraźny, oczywisty, bezsporny, niewątpliwy” (por. M. Szymczak, Słownik języka polskiego. T III, Warszawa 1982, s. 24). Wskazuje się, że w przypadku kar dyscyplinarnych na pierwszy plan wysuwają się: funkcja wychowawcza, prewencyjna – polegająca na tym, że postępowanie dyscyplinarne służy samooczyszczaniu danej grupy społecznej (por. B. Janusz – Pohl, Optymalizacja sankcji dyscyplinarnej – rozważania w kontekście gwarancyjnej funkcji zakazu *reformationis in peius* na gruncie ustawy o Policji, w: P. Jóźwiak (red), Sankcje dyscyplinarne w służbach mundurowych, Piła 2019, s. 15 – 25).

Stosownie do art. 104 u.s.p. sędziowie w stanie spoczynku podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej na tych samych zasadach, co sędziowie pełniący służbę. Sędzia w stanie spoczynku nadal przecież pozostaje w stosunku służbowym (por. np. uchwała Sądu Najwyższego – Sądu Dyscyplinarnego z dnia 12 kwietnia 2005 r., sygn. akt SNO 9/05, LEX nr 569091). W zakresie orzekania o karze w postępowaniu dyscyplinarnym odpowiednie zastosowanie mają dyrektywy wymiaru kary sformułowane w art. 53 k.k. Kara dyscyplinarna wymierzana w konkretnej sprawie nie może przekraczać stopnia winy i musi należycie uwzględniać stopień społecznej szkodliwości czynu. Sąd dyscyplinarny orzekając karę musi więc mieć na uwadze, że aby karę dyscyplinarną można uznać było za sprawiedliwą, powinna być współmierna do społecznej szkodliwości czynu i do stopnia winy oraz uwzględniać jej cele, tj. zarówno prewencję ogólną, jak i indywidualną.

Poza sporem jest, że kary dyscyplinarne, wymienione w art. 104 § 3 u.s.p., które można orzec wobec sędziów w stanie spoczynku, dotyczą wszystkich przewinień bez sprecyzowania, za które z nich wymierza się karę łagodniejszą, a za które surowszą, orzeczenie odpowiedniej kary jest pozostawione ocenie sądu dyscyplinarnego, który powinien zachować proporcje między rodzajem przewinienia, a rodzajem kary. Należy przy tym podkreślić, że przepisy o odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów przewidują stopniowanie kar dyscyplinarnych przy uwzględnieniu relacji istniejącej pomiędzy szkodliwością popełnionego przewinienia

i pełnionej służby. Należy także zauważyć, że cele kary inaczej kształtują się, wobec sędziego w stanie czynnym, niż co do sędziego w stanie spoczynku, gdyż nie sprawuje on już wymiaru sprawiedliwości (nie wykonuje władzy sądowniczej), a zatem cele kary wymierzonej przez sąd dyscyplinarny wobec sędziego w stanie spoczynku, należy rozważać wyłącznie w kontekście oddziaływania na jego osobę oraz oddziaływania środowiskowego.

Sąd Najwyższy kierując się powyższym doszedł do przekonania, że wymierzona wobec obwinionego sędziego w stanie spoczynku X. Y. dyscyplinarna łączna kara dyscyplinarna obniżenia uposażenia o 40% na okres dwóch lat, jest zbyt surowa. Zdaniem Sądu Najwyższego, adekwatną do stopnia zawinienia oraz stopnia społecznej szkodliwości przypisanych mu przewinień, będzie dyscyplinarna kara łączna obniżenia uposażenia o 30 % na okres dwóch lat. W ocenie Sądu Najwyższego kara ta, w realiach niniejszej sprawy, w odpowiednim zakresie powinna zrealizować cele odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziego w stanie spoczynku. Przy takim wymiarze dyscyplinarnej kary łącznej Sąd Najwyższy uwzględnił wieloletnią służbę sędziowską obwinionego X. Y. – sędziego Sądu Rejonowego w Ś. w stanie spoczynku, a także Jego wiek, jak i podnoszone w odwołaniu obwinionego problemy zdrowotne, nie tracąc przy tym z pola widzenia uprzedniej jego karalności dyscyplinarnej.

Z tych wszystkich powodów, Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku.

[M. T.]

[r.g.]

Robert Burek Wiesław Kozielowicz Barbara Skoczowska